

Nr 634

Av herr **Hermansson m. fl.**, om förhandlingar angående möjligheterna att skapa ett nordiskt neutralitetsförbund.

(Lika lydande med motion nr 506 i Första kammaren)

Militär kapprustning, imperialistiska angreppskrig och nykolonialism hör till samtidens stora hinder för en internationell rättsordning baserad på fred och frihet för hela världen och alla folk. Med tanke på USA:s aggression i Vietnam och politisk-ekonomiska infiltration av exempelvis Latinamerika kan det förefalla svårt att få till stånd avspänningssträvanden i världen. Men supermakterna och militärblocken har nu kommit in i ett läge där en direkt konfrontation mellan dem skulle resultera i en katastrof mot bakgrunden av den vapentekniska utvecklingen. Vad man brukar kalla öst—väst-konflikten har icke eliminerats, men motsättningarna och kampen har delvis fått nya former. Men detta är en bräcklig grund och enbart förekomsten av de båda supermakterna topprustade och stående mot varandra i Europa innebär dagligen allvarliga risker.

Nord—syd-konflikten (motsättningarna mellan de rika och fattiga länderna) är ingalunda ny, men klyftan mellan kretsen av rika och fattiga länder ökar jämsides med en tilltagande medvetenhet hos de fattiga folken och en konkretisering och aktivisering av deras kamp mot olika former av förtryck.

Fred och internationell säkerhet kan icke realiseras med mindre än en grundläggande lösning sker av vår tids globala problem. Olika säkerhetspolitiska åtgärder med positivt innehåll kan emellertid vara steg i en sådan riktning.

En för vårt land väsentlig fråga är att minska krigsriskerna för Norden och få till stånd en reell avspänning i Europa. Vissa upplösningstendenser inom de militära blocken och en förändrad situation på åtskilliga andra områden gör det möjligt att mera realistiskt än tidigare hävda en ny linje inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Enligt vår mening bör man utnyttja de möjligheter som ges i och med att Norge, Danmark och Island fördragsmässigt kan lämna NATO år 1969. Mot det nuvarande paktsystemet med anknytning till respektive supermakt bör de fem nordiska länderna ställa ett neutralitetsförbund i syfte att minska krigsriskerna för de nordiska länderna och bidra till militär avspänning i Europa.

Enligt vår mening bör den svenska regeringen snarast inleda förhandlingar med övriga nordiska länders regeringar i syfte att undersöka möjligheterna för skapandet

av ett nordiskt neutralitetsförbund. Detta nordiska neutralitetsförbund kan steg för steg byggas upp och vidta avspänningsåtgärder enligt följande modell:

I. Ett nordiskt neutralitetsförbund omfattande Sverige, Finland, Norge, Danmark och Island bildas. Neutralitetsförbundets målsättning: alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig.

II. Norden proklameras som en kärnvapenfri zon. All rustningsindustri i de nordiska länderna nationaliseras.

III. Samnordiska åtgärder för ekonomiskt och politiskt stöd till de progressiva krafterna i den tredje världen. Utrikespolitisk aktivitet i neutralismens anda och aktiv fredspolitik för att minska spänningen mellan stormaktsblocken samt mellan de rika och fattiga länderna. Stöd till sociala frihetsrörelser.

IV. Åtgärder för att de europeiska staterna gemensamt skall förklara sig respektera förekomsten av två tyska stater och de bägge staternas nuvarande gränser både i förhållande till varandra och till omvärlden.

V. Reell folklig kontroll över militära försvarsformer. Långtgående nedrustningsåtgärder. Fördomsfri översyn av de olika försvarsformerna (militärt försvar, utrikespolitiken, mellanfolkligt samarbete, freds- och konfliktforskning, ekonomisk beredskap, psykologiskt försvar, u-landsbistånd med nytt innehåll) för att få till stånd en mera ändamålsenlig avvägning mellan olika försvarsformer.

Med neutralitetsförbundet avser vi en positiv säkerhetspolitisk insats för att minska krigsrisker och det militära försvarets omfattning till förmån för positiva avspänningsåtgärder och där förbundsstaterna betraktar försvars- och säkerhetspolitiken i betydligt vidare sammanhang än vad som f. n. sker.

Med hänvisning till vad som ovan anförts föreslås,

att riksdagen i skrivelse till regeringen begär initiativ till förhandlingar med övriga nordiska länders regeringar i syfte att undersöka möjligheterna för skapandet av ett nordiskt neutralitetsförbund.

Stockholm i januari 1968

C. H. Hermansson (vpk)

Erik Karlsson (vpk)
i Huddinge

Gunvor Ryding (vpk)

Axel Jansson (vpk)
